

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/aparat-bezpieczenstwa/39055,Wielkopolska-w-cieniu-UB.html>

DODATEK SPECJALNY

IPN

GAZETA POLSKA
NIEZALEŻNA

MIĘCIEC NARODOWY

WIELKOPOLSKA W CIENIU UB

Zajęcie Wielkopolski przez Armię Sowiecką było początkiem nowej okupacji tych ziem, tym razem przez komunistów. Wkrótce do oddziałów NKWD pacyfikujących podziemie niepodległościowe dołączyły grupy operacyjne UB, przejmując od nich ciężar ujarzmiania społeczeństwa polskiego. Posterunki UB wkrótce stały się miejscem kazi dla osób podejrzanych dla reżimu (społeczników, duchownych, młodzieży itd.). Na terenie Poznania powstał tajny NKWD, złowróżbną sławą okrywają się stare pruskie więzienia we Wrónkach i w Rawiczu. Funkcjonariusze UB stali się „panami życia i śmierci” miejscowej ludności, a ze swej władzy korzystali bez zahamowań.

Początki UB na terenie Wielkopolski

Rafał Kościński, OBULAE Poznań

Styczeńowa ofensywa Armii Czerwonej w 1945 r. doprowadziła w stosunkowo krótkim czasie do wyparcia wojsk niemieckich z terenu Wielkopolski. Jednocześnie wraz z koczującym na zachód wojskiem sowieckim i towarzyszącymi im koczowniczymi, poszły się sowieckie formacje specjalne („Smiersz” i NKWD) oraz tubelcy wysłani przez Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego.

Były to osoby z kilkumiesięcznym stażem w UB na terenie Rzeszowszczyzny i Lubelszczyzny. Nieliczni przeszli kurs w Kuźni kadry Bezpieki w Lublinie

oraz szkolenie prowadzone przez sowieckich „ekspertów” w Kujbyszewie. Na teren Wielkopolski przybyli z zadaniem utworzenia w przedwojennych miastach powiatowych i w samym Poznaniu zgrupów komunistycznej policji politycznej. Policji, która w przyszłości miała zagwarantować przejęcie i stabilność władzy powstałej z nadania PPR.

Na teren przedwojennego województwa poznańskiego minister bezpieczeństwa publicznego Stanisław Radkiewicz pierwotnie postanowił skierować 90 osób. Stosownym rozkazem personalnym z dnia 21 stycznia 1945 r. nakazał grupie funkcjonariuszy, pod dowództwem ppłk. Stanisława Szota, m.in. z Przeworska, Niska, Tarnobrzegu, Ławicy, Brzozowa, w ciągu kilku dni przygotować się do drogi wraz z bronią i wyposażeniem na 15 dni. Byli to ludzie wcześniej niezwiązani z Wielkopolską, nieznający specyfiki regionu, ludzi i geografii.

Służbowe przydziały

Do dotarcia grupy Szota do przedmieść Poznania ze względu na zniszczoną linię kolejową zatrzymano się w pobliskim Swarzędzu. Stamtąd część osób wyruszyła do wschodnich rejonów Wielkopolski. Reszta udała się do miast

Wielkopolska w cieniu UB

OKRES HISTORYCZNY

(1945-1948) Pierwsze lata Polski Ludowej

04.05.2007

COFNIJ SIĘ